

Nua sa zuppan las persunalitads adattadas per il presidi?

Speculaziuns davart ina successiun en il presidi da la SSR rumantscha

DA CLAUDIA CADRUVI ANR

■ **Il 2013 dovra la SRG SSR Svizra rumantscha ina nova presidenta u in nov president. Tgi daventa successur da Duri Bezzola? La decisiun croda questa stad.** Ina pitschna tura speculativa atras la Rumantschia: Dues chaussas èn gia oz claras. Primo: Ils parlamentararis federals na vegnan betg en dumonda, els na dastgan betg far part da gremis da la SSR. Uschia crodan *Silva Semadeni*, *Stefan Engler*, *Hansjörg Hassler* e *Martin Candinas* gia or da la cursa. Secundo: I dat ina limita da vegliadetgna da 70 onns. Perquai vegnan ins plitost a tscherner insatgi che ha strusch surpassà la sava dals sessanta e po star en uffizi in'urella. *Sep Cathomas* e *Christoffel Brändli* na vegnan pia era betg en dumonda.

Co fissi cun ina dunna?

Atgnamain fissi bel da vesair ina giada ina dunna sin in tal post. Dues dunnas ch'adempleschan ils criteris necessaris (guarda fanestra) èn gia occupadas: la cussegliera governativa *Barbara Janom* e la chanceliera federala *Corina Casanova*.

Auter vesi ora tar *Brigitta Gadiant* ch'è stada 16 onns en il cussegl naziunal. Ella discorra pliras linguas e chapescha e legia fitg bain rumantsch. Fin uss n'han ins dentant betg dudi ella a discurrend la quarta lingua en la publicità. Persuenter ademplescha ella autras premissas: Ella è enconuschenta sin champ naziunal, ha timunà gremis impurtants ed è s'engaschada en la cumissiun da cultura dal cussegl naziunal per il rumantsch – magari dapli che parlamentararis da lingua rumantscha.

E co statti cun las var diesch dunnas che sesan en ils gremis interns da la SSR rumantscha – pia en suprastanza, en il cussegl regional u en il cussegl dal public? Da questas dunnas fiss la deputada *Beatrice Baselgia* la pli enconuschenta. Sco presidenta communal da Domat posseda ella experientscha da timunar. Ma basta quai?

In Sursilvan? (Nun)pussaivel!

Cun *Mariano Tschuor* è da preschent in Sursilvan directur da Radiotelevisiun Rumantscha (RTR). Fissi tuttina pussaivel ch'in Sursilvan presidiass anc la societad purtadra da RTR? *Aless Duri Blumenthal*, il mainagestiu da la Regiun Surselva, forsa mustgas? El enconuscha gea gia in pau

Brigitta Gadiant

il manaschi sco vicepresidente da la suprastanza da la SSR rumantscha. Ma *Blumenthal* di cler e net «na» sin la dumonda da l'anr. Tenor el èsi impurtant da reparter ils dus posts pli auts entaifer la Svizra rumantscha sin differentas valladas – era sche quai na stat scrit nagliur en in reglament. Leschas nuncrittass sajan magari gist uschè impurtantas sco las scrittass, manegia *Blumenthal*.

Sche quai constat croda era *Gion Lechmann* atras ils latschs dal regiunalissem. El è rector da la scola chantunala e sesa en il cussegl regional da la SSR. Era *Peter Egloff* e *Pieder Caminada* na vegnessan betg en dumonda, malgrà ch'els possedan experientscha da timunar redacziuns. *Egloff* è stà manader da la Televisiun Rumantscha. *Caminada* è vice-schefredactor da la «Südostschweiz».

Parolini u Augustin?

Dus fermi candidats dal champ politic chantunal fissan ils deputads *Jon Domenic Parolini* (pbd) e *Vincent Augustin* (pcd). *Parolini* ha lavurà pli baud sco schurnalist. Il president communal da Scuol e president da la pbd grischuna è disà da timunar.

L'advocat *Vincent Augustin* enconuscha la Rumantschia sco strusch in auter. Dapi 2004 presidescha el la Lia Rumantscha. Il 2007 ha el fatg frunt al referendum cunter la Lescha da linguas chantunala ed ha gudagnà la votaziun. En il cussegl grond croda el adina puspè si sco oratur eloquent.

Vincent Augustin

In successur da la pld?

Era ponderaziuns da partida giogan magari ina rolla tar talas elecziuns. Il president da la SSR rumantscha sesa gea er en il cussegl d'administraziun da la SRG SSR naziunala. Là èsi impurtant da cuntanscher in equiliber da partidas, da regiuns e d'abilitads professunalas. Cun *Duri Bezzola* banduna in politicher da la pld il gremi naziunal. Fissi perquai d'engrà sch'il successur u la successura fissan puspè da la pld?

Franco Tramer, anteriur president cir-

Beatrice Baselgia

quital da l'Engiadin'Ota, è commember da la pld. L'advocat da Samedan enconuscha la SSR rumantscha gia sco suprastant. Per esser in candidat propi persuadent è el dentant memia pauc enconuschent.

Pli enconuschent fiss *Tarzius Caviezel*. L'atun ha el pers ses sez en il cussegl naziunal uschia che la pld grischuna n'è betg pli representada en la chombra gronda. *Caviezel* aveva gia ertà il 2010 il post da *Bezzola* en il cussegl d'administraziun da la Viafier retica.

Il presidi ha duas funcziuns – il profil cun criteris

L'entschatta avrigl proponan ils gremis respunsabels da la SRG SSR Svizra rumantscha in candidat u ina candidata. Ils 2 da zercladur elegia la radunanza generala la nova presidenta u il nov president ch'entra en uffizi il schaner 2013. La radunanza ha lieu a Scuol.

L'anr ha vuli savair dal president en uffizi tge profil che sia successura u ses successur dovria. I stoppia esser ina persunalitad rumantscha che possedia bunas colliaziuns cun las medias e buns contacts cun la basa rumantscha, di *Duri Bezzola*. Ins na dastgia era betg negligir ch'il president u la presidenta stoppia ademplir duas funcziuns impurtantas. L'emprima funcziun: presidiar la SSR ruman-

tscha sco societad purtadra da Radiotelevisiun rumantscha (RTR). La segunda funcziun: far part dal cussegl d'administraziun da la SRG SSR naziunala.

En quest cussegl d'administraziun sesan persunas da num e pum: anteriurs cussegliers governativs, professuras, ex-directurs etc. Quest gremi elegia il directur general da la SRG SSR e prenda decisiuns strategicas per il concern da medias. Tenor infurraziuns sin la pagina d'internet da la SRG occupa il concern radund 6000 collavuratur, ha ina svieuta annuala dad 1,6 milliardas francs. La SRG porscha 18 programs da radio, 7 da televisiun e diversas paginas d'internet.